

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/163/2014
Identifikačné číslo spisu:	5113225808
Dátum vydania rozhodnutia:	20.05.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5113225808.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ Z. E., a 2/ S.. N. E., oboch bývajúcich v G., O. E. XXX, zastúpených S.. K. G., advokátom so sídlom v S., P. S. XX, proti žalovanej Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, zastúpenej advokátskou kanceláriou SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Štefánikova 8, v mene ktorej koná ako konateľ advokát JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M., o nariadenie predbežného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 8 C 219/2013, o dovolaniach žalobcov, žalovanej a Asociácie bankových klientov, so sídlom v Košiciach, Krosnianska 789/75, IČO: 42 324 041, proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo 7. novembra 2013 sp. zn. 9 Co 478/2013 takto

rozhodol:

Dovolania o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Žilina uznesením zo 14. augusta 2013 č. k. 8 C 219/2013-24 nariadil predbežné opatrenie, ktorým zakázal žalovanej na účely plnenia povinností zo Zmluvy o poskytovaní úveru č. 99/589/05 zo dňa 29. 9. 2005 uplatňovať voči žalobcom úrokovú sadzbu od 28. 9. 2012 vo výške zodpovedajúcej súčtu hodnoty EURIBOR a úrokového rozpätia o výške 4,11 %, a to až do konečného rozhodnutia súdu o návrhu žalobcov na určenie neplatnosti ustanovenia bodu 4 ods. 4.6 Zmluvy o poskytovaní úveru. Žalovanej zároveň prikázal na účely plnenia povinností z citovanej zmluvy uplatňovať voči žalobcom úrokovú sadzbu vo výške súčtu hodnoty EURIBOR a úrokového rozpätia vo výške 1,80 %. Žalobcom uložil povinnosť v lehote 30 dní od doručenia uznesenia podať návrh na začatie konania vo veci samej a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok z návrhu na začatie konania v sume 33,- Eur. Rozhodol tiež, že žalobcom sa nepriznáva náhrada trov konania.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej uznesením zo 7. novembra 2013 sp. zn. 9 Co 478/2013 v poradí prvým výrokom nepripustil do konania Asociáciu bankových klientov, so sídlom v Košiciach, Krosnianska 789/75, ako vedľajšieho účastníka na strane

žalobcov, druhým výrokom napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol a tretím výrokom žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Zamietnutie návrhu na nariadenie predbežného opatrenia odôvodnil tým, že podľa jeho názoru neboli osvedčené také skutočnosti, z ktorých by vyplynula potreba dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi. Poukázal na to, že žalobcom v súvislosti s nimi poukazovaným postupom zo strany žalovanej nehrozí bezprostredná ujma.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podali dovolanie žalobcovia, žalovaná a Asociácia bankových klientov (ďalej len „Asociácia“).

Žalobcovia napadli dovolaním výroky uznesenia odvolacieho súdu o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a o neprípustení Asociácie do konania ako vedľajšieho účastníka na ich strane. Žiadali, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, prípadne aby ho zmenil a rozhodol o potvrdení uznesenia prvostupňového súdu. Namietali, že odvolací súd konal bez návrhu, keď rozhodoval o prípustnosti vedľajšieho účasti, a tým im zároveň odňal možnosť konať pred súdom, a že svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil.

Žalovaná napadla dovolaním uznesenie krajského súdu vo výroku o náhrade trov konania. Žiadala, aby ho dovolací súd v tejto časti zrušil. Dovolanie odôvodnila dovolacími dôvodmi uvedenými v ustanovení § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ O. s. p. Dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. konkretizovala vadami konania podľa § 237 písm. a/ f/ a g/ O. s. p. (t.j. sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, že účastníkom konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a že bolo porušený princíp zákonného sudu). Uviedla, že napadnuté rozhodnutie nemalo obsahovať výrok o náhrade trov konania. Doplnila, že o náhrade trov konania mal rozhodovať sudca rozhodujúci v konaní podľa § 77 ods. 3 O. s. p., resp. konajúci vo veci samej, že odvolací súd z tohto dôvodu nemal právomoc rozhodovať o náhrade trov konania a že v napadnutej časti je rozhodnutie odvolacieho súdu nepreskúmateľné.

Dovolanie Asociácie smerovalo proti výroku, ktorým odvolací súd rozhodol o jej neprípustení do konania ako vedľajšieho účastníka. Žiadala uznesenie odvolacieho súdu v tomto výroku zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Namietala vady konania vyplývajúce z ustanovenia § 237 písm. e/ a f/ O. s. p. (konanie bez návrhu a odňatie možnosti konať pred súdom.).

Žalobcovia vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej navrhli, aby dovolací súd vo výroku o trovách konania napadnuté uznesenie potvrdil a priznal im náhradu trov dovolacieho konania, ktorú však nevyčísľili.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniam žalobcov i Asociácie bankových klientov žiadala tieto mimoriadne opravné prostriedky odmietnuť ako neprípustné a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania, ktoré však nevyčísľila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolania podali včas oprávnené osoby (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpené zákonu zodpovedajúcim spôsobom (§ 241 ods. 2 O. s. p. druhá veta), skúmal najskôr to, či tieto opravné prostriedky smerujú proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) dospel k záveru, že nie sú prípustné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci smerujú dovolania proti uzneseniu. Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O. s. p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O. s. p.). Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. v znení do 31. 12. 2014 je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie

súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Ako je však výslovne uvedené v § 239 ods. 3 O. s. p. v znení do 21. 12. 2014 ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákomom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

V prejednávanej veci uznesenie odvolacieho súdu vo výroku o nepripustení vedľajšieho účastníctva nevykazuje znaky žiadneho z uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., preto prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia neprichádza do úvahy. Vo výrokoach o predbežnom opatrení a o trovách konania ide o uznesenie odvolacieho súdu, proti ktorému je prípustnosť dovolania výslovne vylúčená ustanovením § 239 ods. 3 O. s. p.

Ak je súdne konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 ods. 1 O. s. p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O. s. p. vylúčené. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O. s. p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O. s. p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolaní v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Existencia niektorej z vyššie uvedených väd však dovolacím súdom nebola zistená.

Za zjavne neopodstatnenú považoval dovolací súd dovoláciu námietku žalobcov a Asociácie o vadách konania podľa § 237 písm. e/ a f/ O. s. p., ktoré mali byť spôsobené tým, že odvolací súd rozhodoval o prípustnosti vedľajšieho účastníctva bez toho, aby bola proti tejto prípustnosti vznesená námietka (návrh na vyslovenie neprípustnosti vedľajšieho účastníctva). Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobcovia podali návrh na pripustenie Asociácie ako vedľajšieho účastníka na ich strane až v odvolacom konaní písomným podaním, ktoré bolo predložené odvolaciemu súdu 21. 10. 2013. Do rozhodnutia odvolacieho súdu, t. j. do 7. 11. 2013, Asociácia neoznámila súdu, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane žalobcov. Preto nenastali a ani nemohli nastať účinky vzniku vedľajšieho účastníctva tohto subjektu, ktorý z tohto dôvodu nebol ani subjektívne oprávnený na podanie dovolania (nevznikli mu žiadne práva a povinnosti vedľajšieho účastníka). Zároveň účastníkom konania nevzniklo procesné právo podať návrh na vyslovenie neprípustnosti neexistujúceho vedľajšieho účastníctva v zmysle § 93ods. 2 O. s. p. Za tejto situácie nadbytočným rozhodnutím odvolacieho súdu o nepripustení Asociácie do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalobcov nemohla byť žalobcom odňatá možnosť konať pred súdom.

Odvolací súd neodňal žalobcom možnosť konať pred súdom ani tým, že ich návrh na pristúpenie Asociácie do konania ako vedľajšieho účastníka na ich strane nedoručil Asociácii s výzvou, aby sa vyjadrila, či vstúpi do konania ako vedľajší účastník. Pre takýto postup vyplývajúci z § 93 ods. 3 O. s. p. nemal totiž odvolací súd v odvolacom konaní časový priestor, pretože v zmysle § 217 ods. 1 O. s. p. o odvolaní proti rozhodnutiu o predbežnom opatrení bol povinný rozhodnúť bezodkladne najneskôr do 30 dní.

Dovolací súd ďalej poznamenáva, že vedľajšie účastníctvo upravené ako procesný inštitút v tretej časti O. s. p. (§ 93) nazvanej „Konanie v prvom stupni“ nemá v konaní o návrhu na nariadenie predbežného

opatrenia podľa druhej časti O. s. p. praktický význam. Možno to vyvodiť z jeho účelu, ako aj z účelu predbežného opatrenia ako zabezpečovacieho prostriedku. Vedľajší účastník je osoba odlišná od účastníka samotného, ktorá sa zúčastňuje konania z dôvodu, že chce pomôcť zvíťaziť v spore niektorému z účastníkov (sporných strán). Zmyslom vedľajšieho účastníctva je „pomoc v spore“ niektorému z účastníkov. Vedľajší účastník je motivovaný víťazstvom v spore toho účastníka, ku ktorému pristúpil. Takáto motivácia sa môže naplniť len v sporovom konaní o veci samej. Konanie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia podľa druhej časti O. s. p. je činnosťou súdu pred začatím konania o veci samej, ktorá sporovému konaniu o veci samej predchádza. Jeho výsledkom nie je rozhodnutie o spornom nároku, a ani takéto rozhodnutie neprejudikuje. Vedľajšie účastníctvo v konaní o nariadenie predbežného opatrenia podľa druhej časti O. s. p. by odporovalo podstate, resp. účelu predbežného opatrenia, ktorého cieľ je vopred vyjadrený ako potreba dočasne upraviť pomery účastníkov alebo vylúčiť obavu, že by mohol byť ohrozený výkon súdneho rozhodnutia (por. JUDr. Ján Mazák, Zabezpečovacie prostriedky v civilnom procese, IURA EDITION, spol. s. r. o., 1997, str. 69).

Neopodstatnenou bola aj dovolacia námietka žalobcov a aj žalovanej o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. V zmysle ustanovenia § 167 ods. 2 O. s. p. sa § 157 ods. 2 O. s. p. o náležitostiach odôvodnenia rozsudku použije pre uznesenie primerane. Táto primeranosť znamená, že pri uznesení o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia (vrátane negatívneho rozhodnutia), aj s prihliadnutím na dočasnosť takéhoto rozhodnutia, je z hľadiska náležitostí jeho odôvodnenia postačujúce stručné vysvetlenie, prečo súd rozhodol tak ako rozhodol.

V prejednávanej veci podľa názoru dovolacieho súdu uznesenie odvolacieho súdu požiadavku riadneho a dostatočného odôvodnenia spĺňa. Je z neho zrejmé, prečo odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa zmenil a akými podstatnými úvahami sa riadil, keď návrh na nariadenie predbežného opatrenia napokon zamietol. Rovnako v časti týkajúcej sa odôvodnenia výroku o trovách konania krajský súd síce stručne ale postačujúco uviedol, prečo o náhrade trov rozhodol tak, ako rozhodol. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplyva jednostrannosť ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Podľa dovolacieho súdu skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako celok požiadavky zákona na odôvodnenie rozhodnutia spĺňa. Na odôvodnenie rozhodnutia o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nemožno klást rovnaké požiadavky, aké má spĺňať meritórne rozhodnutie. Vylučuje to jeho povaha a účel, krátky časový limit na jeho vydanie a najmä skutočnosť, že mu nepredchádza riadne vykonané dokazovanie.

Nedôvodné boli aj dovolacie námietky žalovanej o vadách konania spočívajúcich v nedostatku právomoci súdu, v rozhodovaní nezákonným sudcom a v odňatí možnosti konať pred súdom. Ak totiž tieto vady podľa tvrdenia žalovanej mali byť dôsledkom toho, že odvolací súd rozhodol o trovách konania, hoci o nich rozhodovať nemal, išlo z jej strany v skutočnosti o námietku nesprávneho právneho posúdenia veci (o nesprávnu aplikáciu ustanovenia § 142 a nasl. O. s. p. v procesnej situácii, v ktorej tieto ustanovenia aplikované byť nemali). Samotné nesprávne právne posúdenie veci však prípustnosť dovolania nezakladá (R 54/2012). Napriek tomu však dovolací súd dáva do pozornosti závery právnej teórie, podľa ktorých, ak sa návrh na predbežné opatrenie podal a zamietol v konaní podľa druhej časti O. s. p., treba rozhodnúť aj o náhrade trov konania o tomto návrhu (por. JUDr. Ján Mazák, Zabezpečovacie prostriedky v civilnom procese, IURA EDITION, spol. s. r. o., 1997, str. 169).

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolania podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p., ako dovolania smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože trovy žalobcov aj žalovanej za vyjadrenie k dovolaniam nepovažoval vzhľadom k odmietnutiu

dovolání za účelné na bránenie práva. V preskúmanavej veci mohla byť totiž prípustnosť dovolania daná len existenciou niektorej z procesných väd, vyplývajúcich z ustanovenia § 237 ods. 1 O. s. p., ktoré dovolací súd skúma bez ohľadu na stanoviská účastníkov konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.